

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékire Negyedévre . . .	5 "			
Egészévre	20 "			

ROSTA.

Rajta, magyar, rajta! akkor vagy igazán ősi magyar fajta, ha egymást ütöd, marod, darabolod!

Ha magyart látsz: vágj neki s riadó hangján süvöltés rá bunkós bottal ékes bajtársadra, — hogy a magyar ellenfélnek a fejét vegye célba, hogy meg ne sántuljon!

A nemzetiségek kést fennek reád, sőt ki is fenték már és nyíltan, politikai jogaik szabad gyakorlásának ürügye alatt villogtatják feléd. Lihegő, kénköves, ádáz gyűlölettel lesik a pillanatot, hogy a kést szivedbe döfhessek.

Világos tehát, hogy itt az idő, most vagy soha! üsd magyar egymást, mikor a nemzetiségek rád fenekednek! Ilyenkor virtus ez! Ilyenkor bebizonyíthatod, hogy nem fajult el még a magyar vér! . . .

Nincs a világon fontosabb nyelv a magyar nyelvénél! Az emberiség valamennyi nyelve közt legszebb, legsodálatosabb a mi édes, imádott, drága magyar nyelvünk. Utolsó esőpp vérem ha kihull, annak ömlése is azt veri lágyan ütembe, mikor a szent anyaföldre lecsöppen, hogy a magyar nyelv magasztossága égi magasztosságban ragyog minden más nyelv felett.

És nem magyar az, cudar az, ki ezt a mi isteni kincsünket sárral keni be!

Mily utálatossá, varangyos színűvé, förtelmes nyállal beköpdösötté akarja némely vak és gonosz, buta és silány dadogó a mi mennyei harsonánkat tenni: szomorú példa van reá, sajnos, elég, a mostani csunya kortesvilágban!

Tessék csak egybeállítani egyes durva, lelketlen ellenzéki szölamok szótárát! Aki szabadelvű párti: gaz, bitang, honáruló, hitvány, aljas, csutkapárti, kolbászpárti, megvásárolt csorda, koncleső, bérenc, satóbbi, satóbbi.

Vajjon így mennydörgött-e egykor Kossuth Lajos? Vajjon ez volt-e a világ legdicsőbb szabadsághősének, legszentebb nemzeti apostolának, II. Rákóczi Ferencnek, a hangja?

Szánalmas kukacok, kicsi pondrók nekiesnek a személynek, hogy felfalják, még mielőtt a sir hantja takarná.

Szegény Magyarország, de nagyon megnehezült az idők járása fölötted!

A nemzet és király munkabíró pártja a szabadelvű párt keletkezése óta mindig erős volt. Mert gyökereit a tiszta szabadelvűség, a félre nem magyarázható, világos, határozott politikai elvek termő talajába vetette.

De talán sohasem volt a szabadelvű párt elvi erőssége oly nagy, mint a mostani küzdelemben, a mikor a vele édes, szenvedelmes harcot vivó ellenfél a szabadelvű párt elveinek bástyáját személyi harag, személyi érdekek, személyi túlekedés fegyvereivel ostromolja.

Megdöbentő jelenség ez a személyes hajsza, melynek olyan vadvirágai burjánznak, mint Tapoleán, a hol Kossuth Ferenc a 48-as jelölttel szemben a 67-es Darányit ajánlja és támogatja. Ezt már csak nem a függetlenségi elv diadaláért teszi?

Széljegyzetek a nemzetiségekről.

— január 18.

Sikerült odáig eljutnunk, hogy most már nem is „kérdés” a nemzetiségi kérdés, hanem teljes bizonyosság, országos veszedelem. A hatvannyolcadiki nemzetiségi törvény „végrehajtását” követelték eddig a nemzetiségek. Néha világosabban is kifejezték, hogy mit értenek ők a magyar nemzet tulzott bőkezűségére valló törvény „végrehajtása” alatt. Az ilyen őszinteségnek azután rendesen börtön lett a vége. Mert ilyenkor kitűnt, hogy nem alkotmányos program, hanem a magyar nemzeti állam megbontásának terve lappang a nemzetiségi izgatók frázisai mögött.

A román liga megfizetett martirjainak becsukása, a nagyszabeni román komité felosztatása elesendesítette a lármát. Az állam szigora elől az utóbbi években, különösen Hieronyminak 1894-ben kiadott erélyes belügyminiszteri rendelete óta, a nemzetiségi izgatás a nyílt színről visszahúzódott a háttérbe. Alattomban folyt tovább az agitátorok munkája.

Mig az állam tekintélye sértetlenül állt fenn s a sujtó kezét nem bénította meg teljesen az obstrukciós váltóláz sorvasztó hatása, alig éreztük a nem-

zetiségi izgatás hatását. Az a pár jámbor tót atyafi és a csendes erdélyi szászok csoportja nem zavarta meg a politika vizeit. Még a mikor a szájas Vlád Aurél oláh programmal került be a Házba és ott magas hangból kezdte, azt se vettük komolyan. Hadd beszéljen gondoltuk.

De a viszonyok romlását, az obstrukciók pusztító hatását a nemzetiségi vidékeken egyre feltűnőbb jelenségek árulták el. *A milyen mértékben fokozta a belső rothadás a magyar törvényhozás tehetetlenségét, olyan arányban terjedt a nemzetiségi tájakon az izgatások befolyása.* Békés oláh és tót vidékekről, a hol évek óta nem fordult meg ujságot olvasó ember, népgyűlésekről, párthatározatokról adtak hírt a nemzetiségi ujságok. Majd kimondták a románok is nyíltan az aktivitát. A képviselőválasztási harcban a jelöltjeik már annak a mult heten kihirdetett nemzetiségi programnak az alapján állnak, mely a tót programmal egyetemben nyílt hazaárulás. A magyar nemzeti államot a nemzetiségek szövetségével akarják felcserélni. Ezt talán olyan formán képzelik, hogy a nagyszabeni román, lipótszentmiklósi tót délvidéki szerb és besztercei szász „nemzetgyűlés” a budapesti magyar „nemzetgyűléssel” együtt valami Reichsrath-féle vegyes felvágottat alkotna?

Ott tartunk tehát, hogy a nemzetiségi kérdés az elméleti politika teréről átterelődött az ország létének alapjait érintő égető kérdések közzé. Ha a nemzetiségek nagy tömegei nem lesznek higgadtabbak, mint a mozgalom élén álló izgatók, nagy küzdelemre kell készen állnunk. De vajjon bír-e a magyar nemzeti állam ma azzal a harc-készséggel, a mely ilyen komoly napokban az ország jövőjének egyetlen biztosítója? A felelet erre csak félig megnyugtató. A nemzet, a magyarság, ma sem erőtlenebb, mint volt a multban nehéz időkben. A kormány élén olyan férfi áll, a ki a nemzeti jogok és törekvések terén a megalkuvást nem tűri magyarságnak a megtestesülése. A törvényhozás azonban beteg és az

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-
hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhu-
rut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánítatik.
Emellett étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó
leemiat a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-árakban üvegenként 4— kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg
alatti cédvél legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

ellenzéki koalíciónak elkeresztelt obstrukciós érdekszövetkezet megesküdött rá, hogy nem enged orvost a beteghez. *Beteg, erőtlen parlament pedig nem adhat se az államhatalomnak olyan tekintélyt se a társadalomnak olyan erkölcsi támaszt, a melynek szilárd-ságán minden államellenes törekvés hajótörést szenved.*

A kormányval már tisztában vagyunk. Tisza István a miskolci jelöltséget felajánló küldöttségnek adott válaszában megizente az egész országnak, hogy a nemzetiségi kérdésben tőle és pártjától mit várhat az ország. Azok a rágalomok, a melyekkel ellenzéki hírforrások a nemzetiségekkel való paktálás hülye gyanuját igyekeztek a kormányra rákenni. Tiszának e nyilatkozatával visszahulltak a rágalmozók fejére. Nem ismételtük a rémmeséket, melyeket jóhiszemű magyar ember amugy se hitt el egy percig sem. Nem is olvassuk rá az obstrukciós szövetség fejére azt a nemzeti köztudatban élő vádat, hogy a nemzetiségi veszedelem soha ilyen arányt nem öltött volna államrontó politikájuk nélkül. Lesz módjukban ezt az ítéletet a választásokon tudomásul venniök. Csak arra kívántunk ezuttal rámutatni, hogy az *ellenzék tartalmatlan személyi érdek programjával szemben, milyen nagy nevezeti értékeket rejt magában Tisza programja.* A nemzetiségi veszedelem sem találta őt készületlenül. Az egész országban megnyugvással fogadják erélyes állásfoglalását, melylyel mindenféle nemzetiségi bizottság és hasonló lázító szervezet ellen az államhatalom teljes szigorának alkalmazását jelentette be. És igaza van Tiszának abban is, hogy másfelől a választásokban való részvételben alkotmányos állam egyik jogosult polgárát sem akadályozhatja meg.

A lázító ellen tehát a kormány erélyére számíthatunk. De másfelől

tisztában lehetünk azzal is, hogy a *jövő országgyűlésen számbaveendő nemzetiségi párt lesz a képviselőházban.* A ki pedig ezzel az eshetőséggel szemben sem hajlandó a parlamentarizmus nyavalyáját orvosoltatni, az bátran felléphet maga is román vagy tót programmal. Mert a nemzetiségi lázító programját bőlebben támogatni nem is lehetne, mint azt végeredményében a technikai obstrukció védelmezői teszik.

A nemzetiségek és a választások.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

A választások kérdésében, az aktivitás körül viszály támadt a nemzetiségek között. A *tótok egyrésze a néppárthoz csatlakozott,* példa reá a nagybittsei kerület, a hol a tót nemzetiségi *Terránszky, Gajári Géza* ellenjelöltje néppártivá vedlett és így eleddig tiz helyen tudtak csupán jelöltet állítani, még pedig:

a szucsányi kerületben:	<i>Mudrony Pált,</i> (uj);
a stomfai	<i>Borák Jánost,</i> „
a nagyszombati	<i>Kollár Mártont,</i> „
amorva-szentiványi	<i>Kubina Józsefet,</i> „
a kulpini	<i>Hodza Bálint,</i> „
a bebrői	<i>Skitesák Ferenc,</i> „
az alsó-kubini	<i>Pivko Loránt</i> „
a vág-besztercei	<i>Markovics R.</i> „
a verbói	<i>Markovics Antal,</i> „
a szenicai	<i>Veszelyovszky F.</i> „

A románok aktivitására most a braszó *Gazsta Transzilvania* válaszol. — Az aktivitást teljesen elítéli és megtámadja az aktivistákat azért, mert a románok között való egyetértést megbolygatták. De aztán meg is vádolja az aktivista románokat, a kik szerinte fokról-fokra engednek majd az 1881-iki román nemzetiségi programból.

A szerbek között is dul a kebelbeli háború. A támadást a Norodnoszt intézi a szerb radikálisok ellen, a kik a múlt héten mondták ki az aktivitást. Nagyon helyesen fejti ki ez a lap, hogy a szerbek sehol sincsenek utalva sem a románokra, sem pedig a tótokra, vagy szászokra.

A szolidáris nemzetiségi akciónak tehát

semmi célja sincsen. De nem használ a szerb radikálisoknak porondra lépése azért sem, mert a régi szerb nacionalista párt politikáját tették magukévá, azt a politikát, a mely eleddig is teljesen meddőnek bizonyult.

Alighogy jelöltet állítottak a nemzetiségek, máris megindult közöttük a háborúság. Ott kezdik tehát, ahol elhagyták.

Az I. kerület zászlóbontása.

Jászi Viktor programbeszéde.

— jan. 18.

A debreceni szabadelvű párt tegnap az I. választó kerületben is kibontotta elveinek tiszta lobogóját.

Az *Arany Bika* disztermébe gyűlt össze a polgárság és az I. kerület választó közönségének az a része, mely — jóllehet tudja, hogy ezuttal a győzelemre nincs kilátás, az országos nagy küzdelem órájában nyiltan csatasorba akar állni a szabadelvűség lobogója alatt.

Az Arany Bika gyertyával világított nagy terme mintha csak erre az alkalomra alakult volna át a mostani divatu csillogó világítás csarnokából egyszerű ósdi fényben szerényen sugárzó hitvallás mécses kápolnájává, egészen méltó helye volt annak a manapság ritka és szokatlan látványnak, hogy egy lelkes csapat az elvekhez való hűség kinyilatkoztatását magára nézve szűkszerű erkölcsi kötelességnek vallja.

Ebben a régi elvi harcok nemes idejére emlékeztető keretben tolyt le az I. kerület szabadelvű pártjának zászlóbontása.

Csiky Lajos, a párt elnöke röviden előadta a közgyűlés célját, bemutatta a jelöltet és felhívta politikai programbeszédének elmondására.

Jászi Viktor dr. jogtanár, az I. kerületi szabadelvű párt jelöltje erre elmondta határozatos, szép, tartalomban, őszinteségben, férfias nyíltságban gazdag beszédet, melyet a közönség sokszor szakított félbe helyesléssel, tapssal és a szónok éltetésével.

A programbeszéd után *Csiky Lajos* megköszönte a jelölt politikai nyilatkozatát

Hivatalos jelentés.

Kelt a Holdban, 1905. január 18. hajnali 5 órakor.

Halvány holdsugarak sorba berukkolnak
S hivatalos hangon jelentik a Holdnak:

Tekintetes ur! Pont 5-re berukkoltunk,
Parancsolatára Debrecenben voltunk,
Híven jelentkeztünk ott a gázgyár előtt,
Mondván: Tisztelteti Debreceni Jenőt
A Hold birodalom felséges királya
És kíségetőnek a fényét kínálja!
Egy szál fagyvagyertya volt épp a kezében,
Felsőged jóságát megköszönte szépen:
Azután szétküldött a városba minket,
Mi meg betöltöttük kartársi tisztünket,
Nem maradt sötétben ama eivis város,
Mely most se nem poros, se pedig nem sáros,
Hanem inkább rangos kortes szótul hangos
S követválasztási zászlóktul cafrangos.

Mivel pedig látjuk: véget ért az alsós,
Felsőgedre Dávid több kontrát rá nem sóz,
A kinstára pénzét már elhegedülte
S eszmástul alunni rézágára dült le:
Illő tisztelettel jelentjük alálassan,

Basahalmán belül valahány kert s ház van,
Világítás végett mindbe bekukkantunk
S mit láttunk? elzengi holdsugaras lantunk:

Láttuk keskeny utjával a Homokkertet,
Hol Szabó jelölt ur választókat kerget;
Kiszélesített az utat a város,
Hogy választó polgár egy se legyik káros,
Jövő csütörtökön egyig bejöhessen
És *Dobieczkire* szavazni lehessen!
Voltunk továbbá a városházzal szemben
Bakonyit éltetni a *Kis-Debrecen*-ben;
Nem találtuk ottan, a *Strasser* urnál volt,
Akiért ortodox szerelemmel lángolt,
De a voksát mégse tudta megszerezni,
El fog a mandátum ilyenformán veszni.
Láttuk továbbá az L. Nagy Bálint urat,
A ki mostan otthon bánatosan mulat,
Visító gyesznait sorra fülön rázza,
Mivel két nap óta nem mehet színházba.
Első Makó urat fölkerestük szintén,
Piros orcájára halvány fényünk hintvén;
Makó Debrecennek titkos ellensége,
Világosságunknak hogy szakadjon vége,
Sötét tervet forral: idehozza *Felhőt!*
Ezt most nem helyesli semmiféle felnőtt,
A ki az utcán jár, azaz hogy botorkál,
Bárha hold-áramunk némi fényvel szolgál.

Akadtt kalandunk is egy-két apró-cseprő:
Meglökött egy péket egy bus kéményseprő;
Egy jókedvű ur meg, ki szörnyen elázott
S kis hija, hogy haza nem négykézláb
[mászott,

Belekontárkodott a mesterségünkbe:
A *Kis pipába* egy kortyra tekintsünk be,
Mondok, hát ép akkor — a vérünk felforrat!
Jön ki a vidám ur s — *világít az orra!*
Az *Angol*-ba szintén bezörgöttünk, tik-tak,
Berci parancsára gyorsan ajtót nyitnak;
De nem találtunk ott se bárót, se grótot,
Csak kilene vég vásznat meg egy rozsdás
[srótot.

Később a kaszinó előtt kiabáltunk,
De egyetlen rozzant konflist se találtunk,
Se lú, se talyiga mostanság nem áll itt,
Egytől egyig mind csak zászlórudat szállit.

Engedelmet kérünk, mostan már lefekszünk,
Mert alig hogy állunk, tán meg is betegszünk;
Akkor pedig holnap mi lesz Debrecennel?
A jelentést tehát végezzük ezennel.
Felsőged ur, tessék a pipát kiverni
S csillagos ágyába álomra heverni;
Mert rossz néven venné a felséges asszony,
Hogy minket a kuvasz tovább is ugasson!

és a választó közönség érdeklődését és ezzel a gyűlés este 7 órakor véget ért.

Jászi Viktor képviselőjelölt szép beszédét a következőkben ismertjük.

Jászi Viktor beszéde.

Hálás köszönetét fejezi ki jelöltetéséért. Nem mulaszthatom el, folytatja, sőt nyíltan beszélek róla, a mit mindnyájan tudunk, hogy kilátásaink a győzelemre nincsenek és mégis harcba megyünk egy oly egyénnel szemben, a ki mindnyájunk tisztelét birja. Miért tettük azt? Meg kell magyarázni, hogy elvállaltam a jelöltséget a biztos bukás tudatában. Hogy kiteszem magamat a piszkolódásnak és hazudozásoknak. Hogy én, a ki a magán életben, a mint másnak meg adom a kellő tiszteletet, magammal szemben is megkívánom és senki fiától a legcsekélyebb illetlenséget sem tűrök, most minden siker kilátása nélkül sárral hagyom magam beföcsköndözteni. Nyilvánvaló, hogy azok, kik csak a hasznot nézik, üzleti szempontot keresnek itt is s miután álmélkodva látják, hogy kézzel fogható hasznom nincs, a nevem forgalomba hozatalát s más efféle felfogások köréből veti indokokat keresnek. Elégé szomorú, hogy ilyenek ellen védekezni kell. Nem hosszú ideje lakom Debrecenben s nem szeretek a magam dolgáról beszélni.

De azt hiszem, rövid itteni tevékenységem is megóvhatná ily hitványságok feltételezését. En azt hiszem, a ki stréberkedik s a hatalmasok kegyeit lesi, az nem azzal foglalkozik, a mi itteni létnek két évét, tanári működésén kívül betöltötte. A ki stréberkedik, az az urak kedvébe jár, az uri közönség mulattatását s jó akaratát s a hatalmasok kegyét keresi a fehér és zöld asztalnál, az a hírlapírók között forgolódik, hogy kellemes jelzők nyomán lásson neve napvilágot s tevékenysége kellő bengáli világításban jelenjen meg a naiv közönség előtt. En minden szabad időmet, mely tanácsi és tudományos működésem mellett maradt, szívem minden dobbanását a szegény, tudatlan, elhagyott népek szenteltem; kerestem az összeköttetést hasonló gondolkozású férfakkal s némi tényező voltam abban, hogy a néppel való foglalkozás Debrecenben nemcsak a választások idején dívik s tanítása gyámolítására terén idáig is történt valami s aztán bizton hiszem, még több. Avagy talán abban volt stréberkedés, hogy a mikor egy szerencsétlen szegény munkás csapatot jogaiban sértve láttam, mikor abban a debreceni ellenzéki sajtóban egy hang sem emelkedett mellettök, mert hiszen az nem párt politika s „a nép barátai“, a független hazafiak csak ellenszenvvel tárgyalták a csöszelék dolgát, cikket írtam a munkások mellett, majd kevés egy két hasonló érzésű férfival az egé z uri és polgári társadalom ellenszenvével s haragjával dacolva, közben jártunk s a már akkor elháríthatlannak látszó véres összeütközést s iszonyító szerencsétlenséget magam is erkölcsi felelősségünk latbavetésével s kockázatával szerencsésen elhárítottuk. En akkor az akcióban nagy ellenzéki pártok vezéreit hiába kerestem, hanem én, a hatalom képviselője és bérence igyekeztem ily módon karrieremet előmozdítani.

Az oka annak, hogy a jelöltetést elvállaltam ugyanaz, a miért az I. ker. szabadelvű párt jelöltet állit: hogy ma, mikor az ország sorsát messze jövőre kiható döntés küszöbén állunk, és amikor a kormány a megkezdett uton való tovább haladásra felhatalmazást kér a nemzetől, hogy ily válságos körülmények között módot nyujtsunk a szabadelvű párt minden tagjának, hogy leadott szavazatával hozzá járuljon a kormány állásának erősítéséhez s azon erkölcsi tőke gyarapításához, melyből a kormány a megkezdett uton való kitartásra az erőt és támaszt meríti. Nemcsak azok a szavazatok számítanak itt, a melyekkel egy képviselőt megválasztani sikerült: a kormány iránt való bizalom kifejezésére minden mellette leadott szavazat számít. Itt most nemcsak a miatt szavazunk, hogy képviselőket tegyünk meg,

itt most egy nagy népszavazás folyik egyáltalán a fölött: helyesen járt-e el a kormány, mikor a parlamentarizmus megvédésére sikra szált, helyesen járt-e el, amikor úgy járt el, a hogy eljár, félelmet s habozást nem ismerve, megadjuk-e neki a felhatalmazást, hogy a megkezdett uton tovább haladva biztosítsa a parlamentarizmus fenállását. Erre a kérdésre kell feleletet adni a nemzetnek a választási urnáknál, és itt minden leadott szavazat egy szavazat gyarapodás, ha kisebbségben maradt jelöltre is adatik le; ezért kötelessége a szabadelvű pártnak mindenütt jelöltet állítani, hogy módot nyujtsa híveinek, hogy szavazatukkal meggyőződésök mellett tehessenek tanúságot, ezért tartottam kötelességemnek, nem törődve terrorizmussal, támadással s a tintahalak fröcsentésével, a veszített pozícion is fentartom a lobogót, de épen azért kötelessége minden szabadelvű polgárnak szavazatát nemcsak leadni, hanem agítani: az ellenfél terrorizmusával szembe szálni, a kérkedőket erősíteni, magával ragadni, hogy a döntés nagy napján minél több szavazattal fejezze ki a nemzet bizalmát a kormány iránt s meggyőződését politikájának helyessége iránt.

Nem lehet célem, hogy itt csak ez alkalommal részletesen fejtegessem a házszabályrevízió kérdését, az obstrukció kárhuzatos voltát s a kormány eljárásának helyességét. Mindezek oly részletesen s minden oldalukról meg lettek már világítva ország-szerte, hogy csakugyan felesleges munkát végeznek ezek újabb kifejtésével, annyival is inkább, mert alig két hónapja, hogy ugyane helyről volt szerencsém e kérdéssel hosszabb beszédben foglalkozni, s azóta is a sajtóban annak jogi oldalát megvilágítani.

A parlamenti rend és munkaképesség helyreállítása azonban csak eszköz. Az eredményes nagy munka s vele a nemzet erősítése a cél. Mi legyen vezér elvünk. Az én elvem, a 67-es kiegyezés fenntartásával a nemzeti erőgyűjtés demokratikus alapon. A 67 sem végeél: csak eszköz: megnyerni a nemzeti léte biztosítékát s a nyugodt fejlődés lehetőségét.

Eleséptelt volt a 67-ről beszélni, de ma aktuális Apponyi miatt. Kifejti, hogy épen Tisza nem látta meg rövid kormányzása alatt, hogy mily nemzeti vívmányok érhetők el 67-es alapon is.

Szól a közös és külön vám kerület előzményeiről; s arról a nagy veszedelemről, mely az ország egy nagy termelő osztályát, a mezőgazdaságot a külön vámterület azonnal való behozatalával érné.

Majd kifejti a demokratikus irányu politika szükségét, mely lehetővé teszi a nemzetben rejlő minden erő érvényesülését. Nagy fontosságúnak tartja Beksics földbirtok politikáját, mely a nagy alföld termő területét a kisbirtokos földműves osztály kezébe adná, s a nagybirtokot az ország szeriferiájára, erdő, bánya, gazdaságra és ipari tevékenységre utalna. Üdvözli a 2 éves katonai szolgálat behozatalát, mely annyi munkás kéz számára rövidíti meg a produktív munkától való kényszerű tartózkodás idejét, kívánja az igazságszolgáltatás, a közigazgatásnak, közoktatásnak a nagy néposztályok segítésére irányuló berendezését, a választói jog nagy mértékű kiterjesztését, mind azon nagy célra, hogy a nemzetben rejlő minden erő összefoglaltassék s lehető teljes érvényesülésre juthasson.

A nemzeti nagy munkára vezér kell. A 67-es alapon kit választunk? Bánffy, a ki négy évi tanulás után multját megtagadta? A néppárt kárhuzatos irányzatáról szólnia is fölösleges. Andrássy habozó és mindig kerékkötő. Tisza István a nemzet hivatott vezére, a ki már már a meredék széléről rántotta vissza a nemzetet kormányra lépésekor, a ki azóta is megmutatta tehetségét, alkotó képességét, céltudatos biztonságát. Az ő neve a zászló mely köré sorakozunk, s e zászlóra kér szavazatot, mikor a választókat kitartásra és erejük teljes megfeszítésével való küzdelemre hívja fel.

Választás előtt.

Apponyi Jászberényben.

Gróf Apponyi Albert tegnap Kossuth Ferenc társaságában Jászberénybe érkezett, ahol nagy lelkesedéssel fogadták. Apponyi elmondta programbeszédét és felsorolta azokat az ismert okokat, melyek a függetlenségi pártba való belépésre készítették. Utánna Kossuth Ferenc beszélt és kijelentette a jászberényi választók előtt, hogy nincs az országban méltóbb, igazabb ember Apponyinál. Apponyi ezt a bókot egy második beszédében azzal viszonzta, hogy tekintsék a jászberényiek a tegnapi napot ünnepnek, midőn Kossuth Lajos a nagy szabadsághős névszerinti örököse közülük jött. A programbeszéd után lakoma volt, melyen számos feiköszöntő hangzott el.

Tökés. Az ellenzékiek megtámadták a liberálisokat és három választó fejét bevették. A helységbe katonaság érkezik.

Marostorda megyében több helyen összeütközés történt az ellenzéki és a liberális választók között. Nagyszerezán megakadályozták az ellenzékiek Dózsa Elek szabadelvű jelöltet programbeszédének megtartásában. — Bérc községben megtámadták Dózst és kíséretét, miközben Vinczeffy József földbirtokost súlyosan megsebesítették.

Tengelicen Kuti Abel liberális választó ablakán belöttek, mire ő több lövéssel felelt és többeket könnyebben megsebesített. — A sebesültek közül Dor Ferenc gazda embert beszállították a kórházba, hol még aznap meghalt. A rend fentartására katonaságot kértek.

Sásd. Dr. Daróczy kormánypárti jelölt mikor programbeszédje elmondására körutat tett, Tékes község szabadelvű polgárai hosszú kocsisorban mentek eléje. Visszamenet azonban a faluban az ellenzék hadja elállotta utját.

Liptószentmiklós. A nemzetiségipárt izgatásai folytán L.—Szt.—Miklóstra katonaság ment Stodola nemzetiségi jelölt helyett dr. Utrapey Emilt léptették fel.

Szolnok-Doboka vármegye központi választmánya a deési, betleni, m.-láposi és nagyilondai választókerületre nézve a választást január 26-ra tűzte ki. Az egyesült ellenzék támogatása céljából Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Dezséffy Aurél gróf és Darányi Ignác 19-én érkeznek Deésre, Hock János pedig 20-án Szamosújvárosra utazik. Az előbbieket Kolozsvárra utaznak és tartanak beszédeket. A betleni választókerületben Vancsó Tamás visszalépése folytán báró Bánffy Dezsőt léptetik fel.

Apatin: Gróf Vigyázó diszidens jelölt most folytatja utját választókerületében.

Békés. Török Gábor függetlenségi 48-as képviselőjelölt programbeszédjének meghallgatására a Magyar- király szállóban gyűltek volna egybe a választók, azonban a Kecskeméthy Ferenc pártjából nagy tömeg foglalta el a termet és csak a főszolgabíró közbelépésére és arra a hirre távoztak el onnan, hogy ha nem engednek, úgy Dr. Török a szálló előtti téren tartja meg programbeszédjét. — Erre eltávoztak és Török elmondta beszédjét mialatt kint az ellenpártiak folytonosan abugoltak.

Kézmárc: Ludvig Gyula M. Á. V. elnökgazgatónak, a kormánypárt jelöltjének ellenjelöltje, dr. Kovács Dén-s visszalépett.

A Vác városi szabadelvű párt tegnap délelőtt tartott ülésén Tahy István es. és kir. kamarást, Pestvármegye tb. főjegyzőjét kiáltotta ki képviselőjelöltjévé.

Bokrétás világ Debrecenben.

Választási mozgalmaink.

— jan. 18.

Münnich Aurél megérkezett.

Münnich Aurél a II. kerület szabadelvű párti képviselőjelöltje tegnap a déli gyorsvonattal megérkezett Debrecenbe. Ünnepléses fogadására megjelent a vasúti pályaudvaron a szabadelvűpárt számos tagja, kik között ott volt:

Dr. Kemény Móric, Kernhoffer József, Dr. Lőkóvics Márton, Géresi Kálmán, Fürst Ödön, Sesztina Jenő, Falk Lajos, Rosenfeld Salamon, Rickl Antal, Dr. Sárvári Gyula, Stark Ignác, Vecsey Zoltán, Csiky Lajos, Dr. Jászi Viktor, Tóth Kálmán, Aczél Géza stb, stb.

A népszerű képviselőjelöltet Dr. Kemény Móric a II. ker. szabadelvűpárt elnöke fogadta és üdvözölte a párt nevében, mire Dr. Münnich Aurél röviden válaszolt, megköszönvén a díszes fogadást. — Azután ugy Münnich, mint a fogadására megjelentek kosiba ültek és impozáns módon vonultak be a városba.

Néhány szó Szabó Kálmán

jelöltségéről.

Amilyen ügyesen betudta hálózni báró Bánffy Dézsdő a központi Kossuth-pártot, ép oly kitűnően befonta a debreceni Ujpárt az itteni függetlenségiéket. Teljesen leszoritották őket a III. kerületben a politikai aspirációk teréről. Dobiecki Sándor ellen jelölték az ujpárti Szabó Kálmánt, a mi a Kossuth-párt sajnálatos és szomorú kudarcát jelenti abban a kerületben, ahol elenyésző csekély számban vannak az ujpártiak. A kedves szövetséges fölött most diadalt ül az Ujpárt és az ő lobogója alatt terelik a függetlenségi választó polgárokat az urnához, ha ugyan sikerül ez nekik. Mert úgy tudjuk, hogy a III. kerület tekintélyes része tántoríthatlan hiva a 48-as függetlenségi eszmének, tehát nem valószínű, hogy a 67-es Bánffy-párt jelöltjére adják voksukat. A függetlenségi nagy kudarc éppen abban rejlik, hogy a független érzelmű választó polgárok óriási túlsúlyban vannak az ujpártiak fölött, s így ha már a szövetkezett ellenzéknek feltétlenül jelöltet kellett állítani, akkor egy függetlenségi 48-as jelöltsége lett volna észszerű. Szélmalom harc lett volna ugyanis, de legalább megőrizték volna a komolyságukat. De az Ujpárt a koalícióra való hivatkozással kiereszkolta a maga jelöltjét s ráadásul természetesen azt is megköveteli, hogy az elvű Kossuth-párti választók vigyék diadalra azt a zászlót, melyre 1848 helyett 1867 van írva, pedig ez a szám a kormánypárti zászló ékessége is.

Vajjon kaphatók lesznek-e ilyesmire azok az emberek, akik 1848 és Kossuth Lajos szent hagyományaiért lelkesülnek, abban erősen kételkedünk. A függetlenségi választóknak nem állhat érdekükben az, hogy a Bánffy-párt jelöltjeit besegítsék a parlamentbe mert előbb-utóbb az az ugynevezett Ujpárt egyesülni fog a szabadelvűpárttal, ha ugyan beveszik őket.

Választási értesítő.

Utbaigazítást, felvilágosítást a szabadelvűpárt választási irodáiban mindenkinek szíves készséggel adnak.

A szabadelvűpárt intézőbizottságának telefonszáma: 135.

(Arany-Bika I. em.)

A debreceni I. választó kerület szabadelvű pártjának irodája a Gróf Dégenfeld-tér 8. sz. alatt van, Beke Aladár Kis pipához címzett vendéglői helyisége utcavégi szobájában.

A debreceni II. kerület szabadelvű pártjának választási irodája az Arany Bika szálló első emeletén van.

A debreceni III. kerület szabadelvű pártjának választási irodája a Frohner-szálló első emeleti 16. sz. szobájában van.

Meghívó.

A január hó 18-án délután 5 órakor a vármegyeháza nagytermében tartandó választmányi gyűlésre tisztelettel kérjük szíves megjelenését.

A III. ker. szabadelvűpárt
vál. elnöksége.

Pártvacsora.

Városunk III-ik kerületének szabadelvűpárti választói folyó hó 18-án szerdán este 7 órakor, a pályaudvar külön éttermében társas-vacsorára gyűlnek össze, a melyre tisztelt Elvtárs urak megjelenését kérjük. Teríték ára 1 korona.

Az intéző-bizottság.

Münnich Aurél programbeszéde.

A debreceni szabadelvűpárti II. kerületének közlekedéssel választott képviselő-jelöltje

Münnich Aurél ur

f. hó 19-én csütörtökön d. u. 5 órakor a „Bika”-szálloda disztermében

programbeszédét

megtartja, a melyre szíves megjelenését tisztelettel kérjük.

A programbeszéd után társas-vacsora; egy teríték 1 korona.

Hazafias üdvözlettel kérjük a t. Elvtárs urak megjelenését s zászlónk diadalra juttatásában szíves közreműködésüket.

Az intéző-bizottság.

A II. kerület hatvan- és piac-utcai szabadelvűpárti választó polgárai ma, szerdán este 7 órakor barátságos pártvacsorára gyűlnek össze a hatvan-utcai Goldstein-féle vendéglőbe.

Egyház és iskola

Ev. ref. segédlelkészek congruája.

Az országos ref. közalap végrehajtói bizottsága elnökségétől tegnap délután 1091 kor. 79 fillér érkezett Kiss Aron püspökhöz. Ezen összeg a tiszántuli egyházkerület kisebb jövedelmű egyházaiban alkalmazott segédlelkészek fizetésének kiegészítésre szolgál, melyet az egyházi pénztár nyugták ellenében küld szét.

A főreáliskola Csokonai ünnepe. A főreáliskola tanuló ifjúsága is kiveszi a maga részét a százados Csokonai-ünnepből. Az ifjúság nagy szorgalommal készül az ünnepségre, melynek előkészületei annyira előrehaladtak, hogy az ünnepep jan. 28-án teljes sikerrel megtarthatják.

TOLLHEGYEN.

Karcolatok.

Baj van a rikkancsokkal! Nem akarnak ujságot árulni.

Alig hallja az ember a megszokott, elnyújtott éneklő rikkancs kiabálást:

— Budapesti Friss Ujság! Egy krajcár!

— Debreceni Karikás!

A rikkancsok ugyanis két nap óta koppantót árulnak az utcán. Gyertyavilág mellett él Debrecen, hát nagy becse lón hirtelen az avult koppantónak. Nyujtják is irgalmatlanul:

— Debrecenyi koppantó! Öt piz!

Kinevezés. A város, a város félhivatalos lapja holnapi számában a következő kitüntetést közli:

Augsburgi elődöm körül tapasztalt melöltetése jutalmául, személyen körüli miniszterem és főrézvényesem, dr. Robbanás előterjesztésére Faggyu Mili és Stearin Flóra okleveles falusi világitó kisasszonyokat I. rendű gázrendem csillagkeresztes hőlgyeivé ezennel kinevezem és díjtalan szolgálattételre a debreceni gazométerek mellé kirendelem.

Kelt stb.

Dr. Robbanás. s. k. Debreceni Jenő s. k.

Legujabb népdalok.

I.

Debrecenbe kéne menni,
Kőolajat kéne venni,
Vigyázz Kati a gyertyára,
Felszökött az olaj ára.

II.

Debrecenben kidobolták,
Hogy a gázt ne pazarolják,
Sájdíri gaz gáz,
Csak azért is gaz gáz,
Diri gaz gáz!

NAPI HIREK.

Választási napló.

Január 26-án:

Városok: Budapest (9), Debrecen (3), Arad, Baja, Győr, Kassa, Kecskemét (2), Kolozsvár (2), Komárom, Nagyvárad, Pécs, Pozsony (2), Selmec-Bélabánya, Sopron, Szabadka (2), Szatmár, Szeged (2), Székesfehérvár, Temesvár, Ujvidék, Zombor.

Abrudbánya, Besztercebánya, Békés, Békés-Csaba, Csongrád, Eger, Esztergom, Félegyháza, Gyöngyös, Gyula, Gyulafehérvár, Nagybeckerek, Nagykőrös, Nyíregyháza, Pápa.

Eddig összesen 51 kerület.

Vármegyék: Abauj-Torna (7), Arad (7), Arva (2), Baranya (7), Bars (3), Bács-Bodrog (11), Bereg (4), Beszterce-Naszód (2), Bihar (12), Borsod (6), Csik (4), Csongrád (2), Esztergom (2), Fejér (5), Gömör (6), Győr (3), Hajdu (3), Háromszék (4), Heves (5), Hont (3), Hunyad (6), Kolozs (4), Liptó (2), Máramaros (6), Maros-Torda (5), Nógrád (6), Nyitra (11), Pest-Pilis-Solt (11), Pozsony (8), Sáros (6), Somogy (8), Sopron (6), Szabolcs (5), Szatmár (8), Szepes (6), Szilágy (5), Temes (9), Tolna (6), Torontál (11), Trencsén (8), Turóc (2), Ugocsa (2), Ung (4), Vas (10), Zala (9), Zemplén (8), Zólyom (3).

Eddig összesen 277 kerület.

Január 27. Zenta, Marosvásárhely (2), Veszprém vármegye (6).

Január 30. Békésmegye (2).

Január 31. Miskolc (2).

Február 2. Hajdu-Böszörmény.

— **A Szent-Erzsébet-Egyesület** f. hó 19-én — csütörtökön — délután három órakor a rendes helyiségben rendkívüli ülést tart a február hó 4-én rendezendő táncmulatság ügyében, melyre az összes t. e. választmányi hölgyek azon kérelemmel hívtak meg, hogy teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

— **József kir. herceg állapota.** A nagybeteg József királyi herceg állapota, — amint egy fiúmei távirat jelenti — még mindig súlyos. Dél előtt 10 órakor Kiseljak dr. a királyi herceg udvari orvosa jelentést adott ki, mely szerint a királyi herceg az éjszakát nyugtalanul töltötte. — Az egész országban a legnagyobb érdeklődéssel és részvétellel fogadják a fiúmei híreket, melyek József kir. herceg állapotáról adnak tudósítást.

— **Lélekvásár** címen a még részvénytársasági alapra nem emelkedett szövetkezeti lapársunk azt írja tegnapi számában, hogy a Münnich-párt egy Bagi Péter nevű egyén által pénzért vásároltatja a voksokat. Illetékes forrásból szerzett értesülésünk szerint a Münnich-párton Bagi Péter nevű embert nem ismernek. Ellenben a Bakonyi-párt el avval a rut kortes fogással, hogy azt a Bagi Pétert küldi a becsületes, független választókhoz, aki elég aljas a Münnich-párt nevét felhasználni gyalázatos munkájára.

— **Egy debreceni tanítónő halála.** E hó 16-án Budapesten a Császár-fürdőben meghalt özvegy Szabó Józsefné volt debreceni tanítónő. Az elhunyt urinő, ki félszázadon keresztül folytatta pályáját Debrecenben édesanyja volt Szabó Antal belügyminiszeri tanácsosnak és unokahuga Fazekas Mihálynak, a „Ladas Matyi” szerzőjének.

— **Mikor lesz világitás?** A légszeszgyárban a robbanás óta szakadatlanul éjjelnappal folynak a helyreállítás munkálatai, melyek már annyira előrehaladtak, hogy ma reggel már megkezdődik a gázfejlesztés. Este annyira mennyire már világitva lesznek az utcák is, de az üzleteket és nyilvános helyiségeket már eltudja látni a gázgyár légszeszszel. Eppen ezért a hatóság ezuton is felhívja az érdekelteket, hogy a gázcsavarokat zárják el, nehogy valami szerencsétlenség történjék. A világitási bizottság tegnap meghallgatta Bolez Frigyes budapesti gázgyári igazgató szakvéleményét és az új tartály már Bolez utasítása szerint készül el.

— **Az utóállítás elhalasztása.** Mivel az országgyűlés az 1905. évi költségvetést és ujoncjutalékot nem szavazta meg, a honvédelmi miniszter az összes törvényhatóságokat tudatta, hogy ez évben a katonai utóállításokat addig, míg az ideai ujoncokat az országgyűlés meg nem ajánlja, megtartani nem lehet. A miniszteri rendelet részletezi, hogy a sorozó-bizottságoknak az utóállítás elhalasztása mellett is melyek a kötelességei. A rendelet szerint az utóállítás csak azokat vizsgálhatja meg, akik bár magyarországi lakosok, de ausztriai honoságuk van. Előállíthatók továbbá a legutóbbi utóállításról elmaradt állításkötelesek is.

— **Megfagyott utas.** Töketeresbről jelentik, hogy a nagy hófúvás következtében a vonatok S.-A.-Ujhely és Varranó között rendetlenül közlekednek. Szacsur község előtt a vasut nyolc méter magas hótömegben elakadt. **Az utasok közül egy a nyílt pályán megfagyott.** Tudósítónk jelentése szerint a megfagyott utasnál második osztályra váltott jegyet találtak. Volt nála pénzérték és aranyóra láncostul. Belső zsebében Budapestre címzett levelet találtak, de nem tudták megállapítani, hogy a címzettel azonos-e.

— **Elelmes rendőrbiztos.** Tegnap délután három berugott marha kupecet vittek be a központra, akik a Hatvan utcán összeverekedtek és nagy utcai botrányt csaptak. **Orosz László** fogalmazó előtt az egyik, **Szabó István** felsőjósai lakos avval védekezett, hogy a két társa ellopta tőle 220 koronát tartalmazó pénzes tárcáját és azért lárnozott velük. Dacára a védekezésnek 5-5 korona pénzbírságot kellett mind a háromnak leszűrnie. Egyben felvették Szabó panaszt és **Bardócz** rendőrbiztos nyomozni kezdett. Azon kezdte, hogy első sorban a panaszoszt motozta meg, akinél meg is találta az említett tárcát, melyben nem 220, hanem 240 korona volt. Most már aztán igazán meggyűnt a baja Szabónak. A rendőrség vizsgálatot indított ellene hatóság félrevezetése miatt, a két gyanúsított pedig, rágalmazás miatt jelentette tel.

— **Elhalt ügyvéd.** Erdődön elhalt Vilyi József Debrecenben is jól ismert fiatal ügyvéd. Vilyi ez előtt 5-6 évvel itt végezte jogi tanulmányait és abban az időben az ifjuságnak köztisztelőben álló vezére volt. A széleskörben ismert ügyvéd hirtelen halála ismerősei és barátai körében általános részvételt keltett.

— **Törvénykezési szünet a választások miatt.** Az igazságügyminiszter rendeletet intézett az összes bíróságokhoz, hogy területükön a képviselőválasztást megelőző napjára semmiféle tárgyalást ne üzzenek, hogy úgy a felek, mint a bíróság hivatalnokai szavazati jogukat gyakorolhassák. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy emennyiben a választás napjaira már eddig tárgyalást tüztek volna, azt halasztsák el és az érdekelteket, tanukat értesítsék.

— **Hadügyi anyag mintagyűjtésménye.** A kereskedelmi m. kir. miniszter-újában arról értesítette a debreceni kereskedelmi és iparkamarát, hogy a császári és királyi közös hadügyminiszter a közös hadseregben használatban levő bőrfajtákból, fonalakból, szövetelekből és kötélárúkból az érdekeltek körök tájékoztatása végett két mintagyűjtésményt állított össze, melyek közül az egyik a magyar királyi kereskedelmi muzeumnál, a másik pedig a budapesti tűzérési szertárnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

— **Pör a Kis püspök miatt.** Debrecenben pályadíjat nyert és nagy tetszéssel előadott Kis püspök című vigjáték miatt pörösködés fog lefolyni **Lovassy Andor** szerző és **Komjáthy János** kassai színigazgató között. A vigjátékot ugyanis legelőször Komjáthy idejében a debreceni színpadon játszották, nem tudni hányszor. **Lovassy Andor** utólagosan arról értesült, hogy a darab több ször ment, mint ahány előadásért neki Komjáthy írói jutalékot fizetett. A hátralékos szerzői díjat most bírói uton követeli a szerző. Komjáthy ezzel szemben üzleti könyveire hivatkozik a melyek világosan megmutatják hányszor ment a Kis püspök Debrecenben. Igazát természetesen már csak a bíróság előtt lefolyandó tárgyaláson bizonyíthatja majd be.

— **A munka halottja.** Betűszedő elhunytáról kaptunk hírt. Fiatalon halt meg, szegény, alig 37 esztendőskorában. Egy pályán sem oly gyakori a korai halál, mint a betűszedők közt, a kiket, akár nappal, akár éjjel dolgoznak, legjobban pusztít a munka. A munka legújabb fiatal áldozatának haláláról a következő gyászjelentés van hivatással: A Debreceni Könyvnyomdászok Szakegylete részvétellel tudatja tagtársa Révész Bálint betűszedő, a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Egylete tagjának f. évi január hó 16-án este fél 6 órakor, élete 37 évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. Elhunyt szaktársunk hült tetemei f. hó 18-án d. u. 2 órakor, Csillag-utca 93. sz. gyászháznál tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe fognak öröknyugalomra tételni. Debrecen, 1905. jan. 17. Béke poraira! Édesanyja: özv. Révész Istvánné. Testvére: özv. Cs. Nagy Dánielné gyermekeivel.

— **Az utca pora.** Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt alakult meg az osztrák és magyar társulat, mely az utcai por megszüntetését tűzte ki céljául. A társulat célja a porképződés okának tanulmányozása és kutatása ama módoknak, a melyekkel a port meg lehet szüntetni és odahatni, hogy a módokat a hatóságok magukévé tegyék. A gyűlésen a különböző hatóságok nagyszámu képviselői is résztvettek.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be Takács István ev. ref. 66 éves, Gönczy Kálmán ev. ref. 10 hónapos, Révész Bálint ev. ref. 37 éves, Nagy Ferenc ev. ref. 57 éves, Braun Samu 2 vas.

— **Az iparsó ára.** A szigetkamari és Marosújvárott kiszolgáltandó, szódával denaturált iparsó árat 1905 évre megállapította a pénzügyminiszter. Az árat az elmúlt évekkel megegyező, vagyis: A tiszta iparsó ára egyszáz métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 K. 77 f. Tisztátlan iparsóé 2 K. 37. Egyszáz métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél pedig métermázsánként a tisztánál 2 K. 40 f. A tisztátlanál 2 K. — fillért fog ezentul is kitenni, mely árhoz azonban a szigetkamari iparsó telepen még 18 fillér métermázsánkénti szállítási díj hozzászámítandó.

— **Szünőben a sertésvész.** A központi járásban már csak Tiszacsege van sertészárlat alatt, de ott is annyira szünőben van a sertésvész, hogy a napokban már feloldják a zárlatot.

— **Szakosztályi ülések az ipartestületnél.** Ma kezdődnek az ipartestületnél a szakosztályi ülések, melyeknek tárgya az ipartestületi előjárásnál megüresedett 12 állás betöltése.

— **Meghalt a vadember.** Mindenki csak a vadember néven ismerte. Kint élt a kincsésdomb tövében, egy maga alkotta barlanglyukban **Vik Károly** már 30 év óta elzárkózva a világtól és az emberektől. Kutya hussal tengette életét. Hétfőn este beteg lett a vadember és bevászorgott a közelfekvő

Csapó-kert egyik lakosához, szállást kért az éjjelre. Az istállóban adtak is neki helyet, hol reggelre holtan találták a remete életet élt öreg embert.

— **Asszonyok a politikában.** Egy ötlet tudvalevőleg sokat segít gyakran: az ötletekre pedig mostanság szüksége van a képviselőjelölteknek.

Egy jelölt a napokban programbeszédet tartott. Hogy pedig a sok beszédől a torka és a nyelve ki ne száradjon, egy pár skatulya salmiák cukrot hordott a zsebében s a cukrot szopogatva beszélgetett Faeset község öt körülálló népével. Az asszonyok nagyon megnézték a kis skatulyát, a figyelmes jelölt tehát megkínálta őket. — Persze, mindenik asszony akart a cukorból s így az veszedelmesen kezdett fogyni. Pedig még hátra volt 3—4 község s így meg kellett menteni a cukormaradékát.

— Ugyan tudják-, mért eszem ezt a cukrot? — kérdezte a jelölt.

— Mert jó felelték az asszonyok.

— Nem, hanem ettől tudok sokat beszélni.

Ezzel a kijelentéssel megvolt mentve a maradék cukor. A férfiak rögtön elzavarták az asszonyokat a veszedelmes szer közeléből.

— **Szuronyok a sötétben.** A választások miatt, de meg a gázgyári robbanás okozta sötétségre való tekintettel is Debrecen város figyelmes és előrelátó főkapitánya állandó szolgálatra rendelte be az egész rendőr legénységet. A felszuronyozott és megkettőzött rendőrörszemeket a megerősített és duplán felszuronyozott őrzékek ellenőrzik; ezek működését pedig a szuronyos rendőröktől kísért biztosok vizsgálják fölül Szóval talpon van az egész rendőrség éjjel-nappal. Az éjszaka sötétjében pedig csillognak-villognak a bőszen rendőrszuronyok. De ezeknek villogása, — sajna! — nem pótolja a közvilágítás hiányát.

— **Elhunyt földbirtokos.** Munkácsy János hegedűművész mostoha atyja Sinay Gábor mikiépesi földbirtokos e hó 15-én váratlanul elhunyt. A fiatal művész, kit már külföldön ért a halál híre, hétfőn érkezett vissza Mikiépesre, hogy a temetésen jelen lehessen.

— **Eltévedt libák.** Még a múlt év november havában történt, hogy özvegy Szahmáry Istvánné debreceni lakos megbízta Kiss Juliánna dohánygyári munkásnőt, négy darab kővér libá ak a Miklós-utcai libavásárról való hazahajtással. Utközben az asszony eltévedt és a saját lakására hajtotta a libákat. A libák tulajdonosa annak idején panaszt emelt a redőrségen a hűtlen libapásztor ellen, akitesak most sikerült kinyomozni, és miután tettét beismerte az eljárást megindították ellene.

— **Iparhatósági ülés.** Holnap tartják meg az 1905. évre megválasztott iparhatósági megbízottak alakuló ülésüket, melyen az elnökválasztást is megejtik. Az új megbízottak közül kettőt választottak a kereskedők és huszat az iparosok köréből.

— **To lvaj cseléd.** Rickl Antal földbirtokos feljelentést tett a bűnügyi osztálynál, hogy az egyik női cselédje ellopta felesége nagyon értékes gyémánt fülbevalóit. A rendőrség rögtön vallatóra fogta a gyanúsított cselédet, aki első kihallgatásakor beismerte a lopást, de amikor a lopott tárgy hollétéért kértek felvilágosítást, egyszerre tagadni kezdett. Most már nemcsak a fülbevalók hollétét nem akarja megvallani, hanem a lopást is tagadja. A rendőrség érnyomozást indított.

— **Ellopott lucerna.** E hó 16-án éjjel Jeney Miklós rendőrkapitány Hatvan utcai szálláskertjéből ismeretlen tettes ellopott

200 korona értékű lucernát. A csendőrség azonnal elrendelte a tettes kinyomozását, akit a kirendelt járőrök már meg is találtak. Miután lopás rábizonyult letartóztatták.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kikapcsolóban

— **Gyenge, tüdőbajra hajlandó** görvélkörös, vérszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovits-féle izetlen csukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga sem kellemetlen íze nincsen szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszer-tárában Debrecen.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este orgányzene**

TARKASÁGOK.

A jó lakás.

E sorok írója a múlt napokban lakást keresett. Természetesen hónapos, butorozott szobát. A Csapó-utca elején mutatnak neki egy udvari szűk nyomoroságos szobácskának sem nevezhető lyukat.

— Mennyibe kerül ez a szoba?

— Havonta negyven koronába kérem, dörzsölte kezét vidáman a tulajdonos. Nagyon szép, világos, csendes jó lakása lesz kérem, ajánlom vegye ki, mert délután jön egy ur, aki tegnap itt volt és az lefoglalja az orra elől.

— Van ehhez a szobához istálló is?

— Minek kell önnek istálló?

— Nem nekem kell, hanem annak a marhának, aki délután kiveszi ezt a szobát.

Az élő zálog.

Beloholt a tanyáról a magyar a kapitányságra Orosz László fogalmazóhoz.

— Tekintetes uram, egy kis eligazítani valóm van.

— No.

— Legyik már olyan jó, szabadíjja ki a Kati leányomat a zálogbu.

— Micsoda zálogból?

— A szomszédom a Hajas István ott fogta élő zálogba a Kati. Mán harmadnapja ott tartja, nem ereszté haza.

— Aztán mért?

— Hát az úgy vót instálom alázzal, hogy a tehén az ü földgyire lépett. Az a tehén okatlan állat, hát nem fogta föl ésszel, hogy a tilosba van. A szomszéd meg elakarta fogni zálogba, de az meg nem hatta magát, hanem haza szaladt. A Katinak meg elfelejtett szólni, hát a szomszéd azt fogta ott zálogba.

— A Kati?

— Azt biz a, oszt nem ereszté haza.

Orosz Laczi elhívatta a tanyai magyart és rákiáltott:

— Hogy meri kend a szomszédja lányát zálogba tartani?

Hajas István előre lépett egyet, sodorintott a bajuszán megigazítottá a vállán a subát és így védekezett:

— A mult esztendőben 5 napig tartotta ő is a hizómat zálogba, mikor az ő földjén vót.

Megette a disznó.

A polgár a tanyáról vonult be a törvényszékhez egy kis verekedés miatt. Biztos volt, hogy elítélik pár napra, még hogy fizetni is kell neki. — Ott van no a bíró már kérde is tőle.

— Vagyona van-e?

— Nincsen nekem instálom, szegény ember vagyok.

— Nincs-e?

— Nincs bizony instálom.

— Itt van a bizonyítvány az eljáráságtól, hogy maga vagyonos ember.

— Csak voltam tekintetes ur, sóhajt a magyar. Nincs nekem most semmim a rajtam levő gunyámon kívül.

— Hát hova lett a vagyona olyan gyorsan?

— Hova lett, hova... hova, hát megette a disznó.

— No tessék. Itt áll egy szegény ember aki elspekulálta a vagyont. A sertésvész tette tönkre.

— Dehog az tekintetes ur.

— Hát micsoda disznó?

— Hát micsoda disznó vóna, — hát a disznó!

— ék.

Letartóztatott haramiák.

A szegedi rendőrség három veszedelmes haramiát tartóztatott le, egy negyediknek pedig nyomában jár. A kézrekerült haramiák ezek: Sutka István és Sutka Ferenc zajgonyai legények, (a nagyapjuk akasztófán halt meg.) Kopár Mihály, betyárnevén Nebizrá Kacsos, Atokházára való.

Azt pedig, amelyik a tanyák közt bujdosik a törvény elől, Nemes Nagy Ferencnek hívják és Nemes Nagy Antalnak, Rózsa Sándor cimborájának az unokája. Egyébként mind a négyüknek családja a Rózsa Sándor haramia-bandájából való.

A rémes történet, amely miatt hármukat már a törvény kezére juttatták, a Kiskunhalas határában levő balotai pusztán Zádori Fekete József, halasi gazda tanyáján történt.

Ezelőtt pár héttel, karácsony estéjén egy félnyolc óra tájban, megzörgették a tanyaház ablakát.

— Beeresztik-e a szegény utasembereket? Kérdezte egy dörmögő hang.

Zádori Fekete József a feleségére tekintett, aki azt felelte, hogy nem bánja, eressze be őket.

Három marcona alak lépett be. A két Sutka, meg Nemes Nagy Ferenc.

Kopár kívül maradt. Őrszemnek hagyták kint, hogy ha valaki közelednék, társait figyelmeztesse.

Azzal kezdték, hogy messziről jöttek, nem igen ismerik errefelé a járást, de meg sötét is van.

— Hová igyekeznek? — kérdezte Zádori.

— A kelebiai pusztára.

Zádori elmagyarázta, hogy merre kell odamenni. — Az egyik zsvány ekkor vizet kért.

— Nagyon szomjazunk mind a hárman.

Zádoriné szolgálatkészen adott nekik inni. Sajnálta a szegény vándorokat, a kiknek karácsonykor sines békességük. A haramiák felhajtották a pohár vizet.

— Köszönjük a szivességét, gazduram! szölt Sutka István és kezefogott Zádorival. A hogy Zádori kezét nyujtotta, Sutka erősen megfogta és lerántotta. Zádori a földre bukott, és támadója dróttal megkötözte a kezét.

Ugyanebben a pillanatban hasonlóként cselekedett a fiatalabb Sutka az asszony-nyal.

A gazda meg a felesége tehetetlenül heverték a szoba padozatán és irgalomért könyörögtek.

— Adjátok elő a pénzt! — Rivalltak rájuk a haramiák.

— Nincs pénzünk. — Mondta halálos félelmek közben Zádori.

— Hazudtok, kutyák! — Kiáltozták a zsványok, és addig rugdosták, ütötték, gázolták őket, a míg Zádori így szólt!

— Csak harminc forintom van.

— Hol van? Hová dugtátok?

— Nem tudom magam sem,

A zsványok felkutatták a szobákat. Kihuztak minden fiókot. Átkutatták az almáriumot. Felforgattak mindent, még az ágy alatt is keresték a pénzt, de hiába.

Ujra megrohanták a védekezésre képtelen Zádorit meg feleségét. Bottal verték őket, pofozták. Zádori megint megszólalt:

Kint az udvaron van egy vályograkás. Abban tartom.

Két zsvány kiment az udvarra, szét dulták a vályogot, de nem találták meg a pénzt.

Vieszamentek a házba és újra nekies-tek a szerencsétlen Zádoriéknek. Hajmeresztő kegyetlenséggel kinozták őket, de Zádori nem akart szólni semmit. Azt gondolta, hogy ha huzza halasztja a dolgot, majd csak küld az isten valamilyen élő-lelket erre a tájra, aki megszabadítja őket borzalmas helyzet-ükből.

A zsványok mindegyre kegyetlenebbek lettek. Irgalmatlan kinzásokat vittek véghez, amikor hirtelen bekiáltott az őrtálló Nebizrá Kaesos:

— Jönnék!

Erre a haramiák eltávoztak. Zádorié utánuk ment, hogy megnézzze, merre futuak. Sütka István azt hitte, hogy Zádoriné kiszabadította a kezét a drótbilincséből és most üldözni fogja őket, revolveréből rálőtt az asszonyra, aki másnap behalt sebébe.

A rémes eset hire villámgyorsan elterjedt és a hatóság üldözőbe vette a haramiákat. A nyomozási eljárás során kiderült, hogy a szegedi tanyákra valók.

A szegedi rendőrségnek nagynehezen sikerült hármukat kézrekeríteni. Most a ne-gyediket hajszolják, aki állítólag a szeretőjé-nél rejtőzik.

A három banditát tegnap kísérték szu-runyok között a pestvidéki kir. törvényszék-hez. Nagy nézőközönsége volt a jelenetnek amikor a három retteget zsványt szuronyos börtönőrök a Szeged-állomásra kísérték.

S Z I N H A Z.

M Ü S O R.

Jan. 18. szerdán: János vitéz daljáték.

Jan. 19. csütörtökön: János vitéz. dal-
játék.

Jan. 20. Pénteken: III. Rikárd király.

Jan. 21. szombaton: A tolonc. népszínmű.

Jan. 22. vasárnap d. u. Tavas z. daljáték;
este Boldogság. bohózat. Előszór.

* **A János vitéz** előadását hirdették tegnap estére a szinlapok. De nem mondtak igazat; mert tegnap megint nem volt elő-
adás. Ezt ugyan színházi jelentés nem adta hírül; de azért nem volt baj, mert a teg-
napi meg nem tartott előadásra egyetlen lé-
lek se vett előre jegyet.

T Á V I R A T O K.

Japán-orosz háboru.

Pétevár, jan. 17. Kuropatkin tábornok táviratozza: Két jelentést kaptam lovassá-
gunk támadó mozdulatairól. 10 én este egy
félszázad dragonyosunk megsemmisített egy

félszázad japán gyalogságot. A következő éjjelen zászlóaljaink a vasuti vonal egy ré-
szét elpusztították, mire két mozdony össze-
ütközött. 11-én megszállottuk Niuesvangot.
Az egy századból és két századból álló japán
helyőrség puskatűzése után kiürítette a
várost. A napokban 500 vagon készletet
foglaltunk el és egy tisztet valamint 14 em-
bert elfogtunk. Három tisztünk és 15 kato-
nánk elesett, 10 tiszt és 40 főnyi legénység
megsebesült. 12-én a járőreink a Szélese
mellett lévő vasuti vonalt Inkautól hat verszt-
nyire megrongálták. — Délután négy órakor
egy japán csapat közeledett Inkauhoz.
A tüzéségünk a vasutra lőtt és a raktára-
kat elhamvasztotta. Csapatunk egy része a
pályaudvart támadta meg. A japánok pus-
kából és gépfegyverekből kezdtek löni. Ka-
tonáink az árkokban kerestek menedéket és
ujból támadtak, de a tulnyomó számú ellen-
ség elől kénytelenek voltak visszavonulni.
Az elesetteket és megsebesülteket majdnem
mind visszahozták.

— Port-Arthur, jan. 17. A japánok bevonulása három óráig tartott. A hadosz-
lopok hossza három angol mértföld volt. A
Csiusi falutól északra lévő sikon istentisz-
teletet tartottak az elhunyt japánokért. Az
ünnepségen az egész japán hadsereget kép-
viselő csapatok vettek részt.

Pétevár, jan. 17. Több orosz vá-
ros elhatározta, hogy kérvényt intéz a
cárhoz, melyben követelik a béke meg-
kötését.

Az osztálysorsjegy huzása.

Budapest jan. 17.

20.000 koronát nyert: 34936.

10.000 koronát nyertek: 9038 11159.

5000 koronát nyert: 51937.

2000 koronát nyertek: 2424 56993.

1000 koronát nyertek: 56617 60908
66408 98625.

500 koronát nyertek: 43 4323 9636
14969 17481 21476 23526 25140 25442
26392 29389 30371 33891 35791 36732
37802 38837 38986 41595 44163 57037
57959 62303 65087 67201 67457 68113
68792 71640 80301 86732 87087 87191
87338 88185 89486 90040 93030 97593
98625 99432 101484 101876 102058 103160
103746.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 17.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv élén-
kebb. — Kezdetben nyugodt, később tartott
irányzat mellett 20,000 métermázsa került
forgalomba, változatlan áron. Egyéb ga-
bonaneműek változatlanok. Idő: fagyos.

Buza áprilisra	19.54—56.
„ októberre	17.18—20.
Rozs áprilisra	15.36—38.
„ októberre	14.00—02.
Zab áprilisra	14.02—04.
„ októberre	12.18—20.
Tengeri májusra	14.82—84.
Repece májusra	22.30—50.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki a nyavalyatörés, görcs, és más ideges
állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen
bérmentve kapható a hattyu szabad
gyógyszertárban.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye

Vászon — szőnyeg,

Férfi- és női-fehérenemű,

Női divatárak.

Határozott árak.

Légszesz-égőfény.

Acetylen—égő fény.

Gasolin—égő fény.

Petroleum—égő fény

Spiritus—égő fény.

Mindenféle égők.

mindenféle világítetek

mindenféle légszeszek,

mindenféle felvilágosítás

égszerekről

Wagner Viktor.

Glühstrumpf fabrik.

Wien IV. Favoriten trass: 33.—28

Védjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patéka

egy régióknak bizonyult háziasszer, mely
már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult külső haszná-
latnál és meghűléseknél bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárlásokkor óvatossá legyünk és
csak olyan üvegeket fogadjunk el, amelyek a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f és
2 korona és tégyszer minden gyógy-
esertárban kapható. — Főnyrtár: Török
József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerártára
az „Arany orvosiakadémia“, Prágában,
Elisabethstrasse 6. sz.

Mittelbac-féle

likör-kompozíció

finom likörök házilagi készítéséhez Altvate
Anisette, Benediktiner, Cacao Chartreuse,
Curacao, Kömény, Császárkörte, Marasquin
Rittmeister, Vanília, Allach, Rostopsin ugy-
mint rum, cognac szilvium — minden
üvegehez egy pontos recept van. Eg-
kompozíció 1 liter elkészítéséhez 80 fill-
érbe kerül, a szétküldés 90 fillér beki-
dése után bérmentve történik. Egyedül
beszerzési forrása a valódi kompozíciók-
nak.

Melittach S. gyógyszerész, Zágráb 9.

Eltizás

gyorsan elmúlik a teljesen
arta:lan

Ihele-féle soványító
teától.

Kitűnő elismerések. Egy esomó
2 Kor. vidékre 2 Kor. 50 - fill
utánvétél.

Török József

gyógyszerésznél, Budapest, Ki-
rály u. 12.

 Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANZISA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vásárlóhelyek: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág terméiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabesült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.

m ü kertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Legolcsóbb és legjobb szőlőoltványok

Kitűnő forradás! Kitűnő forradás!

Kitűnő forradás! Kitűnő forradás!

Riparia portalison Rizling, Furmint.
Hakszölő, Kövidinka, Szlankamenka
Burgundi, Kadarka, Muskotájok,
chasslák stb. stb. fajokból

RENARD JÁNOS-nál, Nagyösz
(Torontálmegye).

Arjegyzék ingyen

Belépési felhívás.

a Korona Takarékszövetkezet 1905 január hó 1-én kezdődő V. évtársulatába.

A Korona Takarékszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre és az így befolyt összegekre tagjainál olcsó kamaláb mellett előnyös kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona melyre 200-260 korona kölcsön kapható.

Az évtársulatok 5 évre alaki annak, melyekbeletelével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt, mely az eddigié szerint 6 százalékos a tagok betéti arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartalmára egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk **Kölcsöneink** tehát a váltó kölcsönnél sokkal előnyösebbek, mert az adós bélyegkölséget takarít meg és nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adának;

1. A befizetett összeg kilenc-tizedrészig

2. Egy vagy több elfogadható készfizetőrezes jótálása mellett még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.

3. Jelzalog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.

4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

1905. január hó 1-ől kezdve kölcsönök utólagos kamat elszámolását is folyósítunk. E kölcsön előnye: **Kamat levonás** nélkül folyósítanak, a kölcsön tartama alatt kamat nem fizetnek, hanem az magában a heti betétben számmoltatik el.

Íly kölcsönnél minden betét után 200 korona kapható, melyben a kamat és a törlesztési összeg is bentfoglaltatik sőt a leszámolás alkalmával még körübeü 15-16 K. f. is megmaradha mely összeg a tagoknak kifizetetik.

A kölcsönkérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3000 tagja van, kik 11,000 betétrel 113,0000 koronátgyűjtötek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege 1.6000.000 koronára rug.

Új betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6 sz. (Dr. Kola féle ház) válthatók, a hol is mindenmü felvilágosítások készségeel megadatnak.

Az igazgatóság nevében;

Dr. Kenézy Gyula elnök.

ifj. **Schwarz Vilmos** ügyvezető-igazgató,